



NYT FRA LOKALHISTORISK ARKIV & FORENING I ALLERØD KOMMUNE



Ny Allerødgård er der endnu, men i stærkt ombygget stil. Fritz P.J. Friedrichsens far startede Allerød Teglværk i 1878 og fik opført Ny Allerødgård af egne mursten fra teglværket i 1882. Efter ombygning af hovedbygningen i 1911 fremstod gården som en fornem proprietærgård i mindre herregårdsstil med spir på tagrytteren og lange rødstenslænger. I 1963 blev gården solgt til Blovstrød Kommune og dermed overtaget af Allerød kommune i 1970. Landbruget var da nedlagt og avlsbygningerne ret forsømte. LAFAK har en afskrift af en båndoptaget samtale mellem Leif Rasmussen fra Blovstrød og Friedrichsen-arvingen Carl, som her i Nøglehullet beretter om den lidt specielle teglværksslægt.

PROGRAMMET

ONSDAG den 24. OKTOBER kl. 19.30 på KIRKEHAVEGAARD,
Kirkehaven 10, Lillerød

Vi viser ofte gamle og spændende fotografier, når vi fortæller om vor lokale historie. Men mange gange kan vi godt se, at det må være svært at genkende eller lokalisere miljøer og bygninger, man aldrig har haft en chance for at opleve.

Aftenens billedfortælling bliver derfor nogle **Før& nu-billeder** fra hele kommunen. Og det tema viser meget tydeligt, hvor ændret omgivelserne er blevet på ikke så mange år.



Blovstrød Kro - før og nu

TORSDAG den 29. NOVEMBER kl. 19.30 på KIRKEHAVEGAARD

Før Møllemoseparken. I det nyligt anlagte store boligområde vest for det, der er kaldt 'Lillerød Vest', er tilflyttet rigtig mange nye Alerød-familier, og vi vil gerne fortælle om områdets fortid i kultur og også natur.

Møllemoseparken er etableret på jord fra Møllemosegaard ligesom de nyanlagte fodboldbaner.

Her fandt arkæologerne spor af oldtidsbebyggelser, her lå en flyveplads, der er stadig Børstingerød Mose, en fredet naturlokalitet, og 4-5 store og små landbrug dyrkede landskabet her på Kollerød Mark.

Ole Høegh Post og Allerød Kommunes kendte naturkender, skov- og landskabsingeniør **Kurt Borella** vil guide gennem kultur og natur.





Sortemosevej med Allerød Teglværk omkring 1936. Det hvide hus på bakken blev kaldt "Polakkasernen" og bag træerne tv. ligger Ny Allerødgård. Ledvogterhuset til højre og længehuset med de fire skorstene (den femte er teglværkets) er der endnu.

Her bringer vi uddrag af en samtale mellem Carl Friedrichsen (CF) (født 1903), søn af teglværksejer Fritz P.J. Friedrichsen og Sofie Margrethe fra Allerød Teglværk og Leif Rasmussen (LR), LAFAK. Samtalen foregik d. 29.8.1989:

ALLERØD TEGLVÆRK OG NY ALLERØDGÅRD

CF - Min far var så konservativ som nogen; altså ikke politisk, men f.eks. da vi var børn måtte vi ikke lege med andre børn.

Da jeg var dreng inden 1914, skulle der om foråret, når teglværket skulle starte op [efter vinterlukningen], ansættes hundrede mand eller mere. Så

kom der polske og svenske arbejdere og fik job.

Når disse arbejdere ankom, fik de udleveret et reb og kunne så gå op på gården og samle sig et knippe halm, som skulle være deres madras i sengen. (Denne seng var vel bare en kasse med træbund).

Sengetøj, lagner m.m. måtte de selv medbringe, hvis de skulle bruge noget sådant.

De boede i det, som blev kaldt 'Polakkasernen' – et hvidt hus, der lå ud til Sortemosevej, der hvor Lyngby Tømmerhandel har deres flagstænger [i dag XL-Byg].

Et rum i huset var indrettet som spise-stue. Der havde hver mand et lille skab, hvor han kunne opbevare sine madvarer, kartofler, sild, røget flæsk m.v.



Luftfotoet fra ca.1980 viser gården, mens den husede amtets skole for unge autister, og inden Sjælsø Gruppens totale ombygning, hvor hele gårdspladsen blev glasoverdækket.

Der blev arbejder fra kl. 6 morgen til kl. 18.30.

Når klokken var 18.15 kom der et tog fra København. Det tog havde en avis med til far, og denne avis skulle jeg hente på stationen, og når jeg gik over jernbanen på hjemvejen, kunne jeg høre fløjten på teglværket. Så var det tid til at standse arbejdet. [På det tidspunkt var Sortemosevejen endnu ikke bygget, så Carl gik over Nordbanen og ad Allerødvej, der dengang var en af vejene til Allerød og Lillerød.]

LR - Da jeg var dreng og ungt menneske, sagde man om din far, at han havde 10 børn, og når han døde kunne hvert barn få en million.

CF – Ja, det er rigtig nok, det kunne der godt have været, hvis den gamle havde båret sig rigtig ad; men se inden denne her tyskerkrig, så begyndte

min far jo at blive stædig og ville ikke bruge penge til det ene eller det andet. Min bror havde læst og havde knolden i orden og havde gode ideer.



I en periode blev de maskinpressede røde mursten fra både Blovstrød og Allerød teglværk præget med værkets navn. Friedrichsen-familiens navn ses også, lidt fordansket, på sten fra Sølyst Teglværk.

Han sagde til far: 'Giv børnene en stor part, for når krigen slutter, så tager de bare alle pengene'. Det ville far ikke høre på, og det viste sig, at da krigen var slut, kom der en éngangsskat, hvor far kom til at aflevere 1½ million i første omgang.

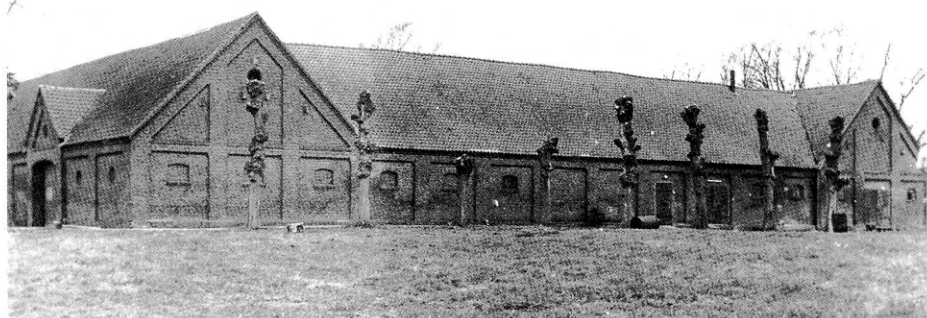
P.C. Clausen [der havde Gadevang Teglværk] og min bedstefar var kompagnoner om at bygge Allerød Teglværk og Ny Allerødgård i henholdsvis 1878 og 1882. Et år efter gårdens bygning havde min bedstefar penge nok til at købe sin kompagnon ud af bedriften.

Min bedstefar døde, da han var 54 år

I 1896 skiftede hun med sine børn, så far fik Allerød Teglværk og Ny Allerødgård, og farbror fik Sølyst.

Landbruget var min far også god til. Inden elektriciteten kom i 1911, foregik malkningen ved håndkraft. En gang om måneden gik far i stalden og vejede mælken fra hver enkelt ko, og nogle køer gav 3.000 kg om året....

Min far havde flere gårde. Da leret på Allerødgård slap op, købte min far den røde gård på Bregnerødvej, [nu Bregnerød Skovvej] og da leret slap op her, blev Herredsledet på Vassingerød Old købt, og her var stadig ler da teglværket blev solgt.

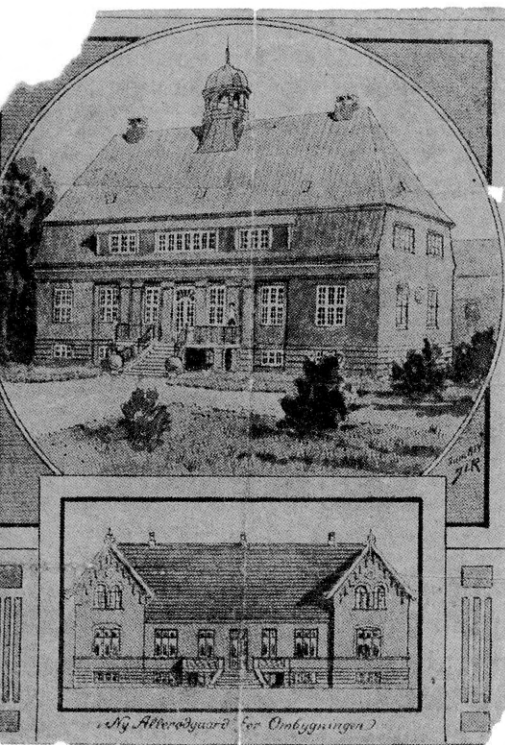


Ny Allerødgård set fra øst i 1979, mens den stadig lignede en bondegård.

gammel i 1890. På det tidspunkt var min far 18 år og min farbror 20 år, så folk omkring mente ikke, at det kunne gå at lade to så unge mænd styre bedriften på Sølyst og Allerød, men bedstemor havde en anden mening.

Det var meget svært at få lov til at køre med tipvognstog gennem Ravnsholt skov, men til sidst lykkedes det....

Under krigen 1914-18 havde vi tørveskær nede ved Drabæksrenden



Arkitekt Rolf Schroeder (bror til Lillerød-kunstneren Karl Schroeder, stod for bl.a. Lillerød Brugs og Lillerød Skole) ændrede Hovedbygningen fra 'stationsbyarkitektur' til herregårdspalæ i 1911. Fra avisudklip.

[Drabækken], hvor der var en stor tørvelade. Ligeledes var der dernede to store folde, hvor nogle store kreaturer græssede. Disse kreaturer skulle jeg, når jeg kom fra skole, sørge for at vande. Jeg hentede vandet i Drabæksrenden, og du kan tro, at det var store mængder vand, disse dyr kunne drikke.

Allerødgård blev som sagt bygget i 1882, men flere gange siden blev der foretaget ombygning, bl.a. i 1911. Da blev hovedbygningen ombygget

og fik sit tårn med 'pikkelhuen'. Mens denne ombygning stod på, boede vi i 'Polakkasernens' ene ende, hvor der var en lille lejlighed, og pengeskab og telefon blev flyttet hertil. Der kunne absolut ikke være tale om at ofre penge på hotelophold under ombygningen...

Min onkel på Sølyst havde en større have end vi, vel nærmest en park, så her havde han en fast gartner ansat. Min far ville ikke have nogen fast mand til haven. Engang imellem blev en husmand sendt derud for at klare det værste. Nej, folk, der arbejdede for far, skulle tjene penge...

Min far tålte ikke at vi børn var hjemme; så når vi var færdige med skolegangen, blev vi sendt ud at tjene. Jeg blev sendt til en gård på Fyn, 'Tiselholt', og i to år var jeg ikke hjemme hos mor og far.

Vi ti børn har aldrig været hjemme alle sammen på én gang – kun da mor og far havde sølvbryllup.

Mor og far fejrede sølvbrylluppet på hotel på Lolland, men hjemme var der sørget for god beværtning til os børn, der mødte op.

Ikke engang til begravelser, har vi alle været samlet; nogle var syge, og en eller flere var i Amerika.

Mine to yngste søskende var de eneste, der kunne blive hjemme, men de fik til gengæld alt, hvad de pegede på. F.eks. fik min bror Albert på sin 18 års fødselsdag en helt ny bil – vistnok en Ford T.



Interiører fra gården først i 1960'erne viser herskabshjem med krystallysekroner og tunge plysgardiner— og (nederst) stort kælder-køkken á la 'upstairs & downstairs'.





Ny Allerødgård i 1979, hvor den oprindelige indkørsel stadig gik lige ind til gårdsplads og hovedbygning. Den ovale sandstenstavle i gavlen fortæller om arkitekt Rolf Schroeders ombygning af gården i 1911.

Albert havde dog kørt bil længe, for når mælkebilen kom på teglværket, morede han sig med at køre rundt i den.

Sidst i 1930'erne købte min far en Cadillac og ansatte en chauffør, men det blev kun en kort fornøjelse, for så kom krigen, og dermed ophørte al privat bilkørsel.

Allerød Teglværk blev solgt til Faxe Kalkbrud [i 1947].

Da min far blev ældre, blev han meget vanskelig, så det blev meget svært for min mor... Hun døde i 1950.

På sine sidste år blev det helt galt med fars 'øverste etage'. Han ville ikke det ene og ikke det andet. Vi

ville ikke have, at han skulle gå og fryse, så der blev købt briketter, kul og brænde, og med det fyrede han, som var han brænder på teglværket...

Til sidst fik vi ham på Skodsborg, hvor han endelig faldt til ro og døde. Da far var død [i 1961] fik vi udarbejdet en plan for udstykning af Ny Allerødgård, men det viste sig, at der på grund af byggeafstand til skoven, ikke kunne laves en forsvarlig udstykning, så i Skifteretten sagde jeg nej til den plan.

Gården blev solgt til Blovstrød Kommune [i 1963] – godt et års tid efter fars død.

BS □

LIF's BOLDBANER

I år er det 80 år siden, at Lillerød Idrætsforening, kendt som LIF, selv anskaffede og anlagde de boldbaner mellem Bakkevej og Poppelvej, som nu er byggeplads for de længe om-diskuterede plejehjemsboliger.

'Fodboldbanerne', som de til daglig kaldtes, har lagt grønsvær til mangt og meget og har samlet byen Lillerød til fest og farver, til boldspil og skrappe turneringer, og det må nu være på tide at tage pænt afsked. Ved starten af 1920'erne fik byens ungdom stærke interesser for idræt og boldspil, og man oprettede 'Lillerød Boldklub' og herre- og damegymnastikhold, men først i 1927 samledes de forskellige klubber i 'Lillerød Idrætsforening'. Foreningen voksede sig stærk, og i 1932 købte man et par tønder land af Søfartschef Vilhelm Heise. Det er ham, der har lagt navn til V. Heisesvej i Horsemosekvarteret. Arealet hørte oprindeligt til gården Gravensten og var blevet skilt fra gårdens samlede jordstykke af jernbanen.

Hvis man ville have faciliteter dengang, måtte man skaffe dem selv, og foreningens medlemmer og venner gik i gang med skovle og trillebøre for at planere pløjemarken. Sognerådet gik med til at hjælpe, og i tiden med stor arbejdsløshed var der blandt flere kriseløve én, hvor man kunne få statstilskud til skoleidræts-

pladser. Det udnyttede man ved at påstå, at pladsen også skulle benyttes af Lillerød Skole, hvilket mange ældre lillerødder kan huske.

Om sommeren var gymnastiktimerne henlagt til LIF-banerne, og så cyklede man bare ud i Horsemosen - eller løb over jernbanesporene. Ikke helt lovligt, men det gjorde man bare - og der kom jo kun ét damptog i timen!

Ved indgangen fra Bakkevej, overfor V. Heisesvej, lå et festligt om-



LIF-medlemmer og venner byggede selv klubhuset til (koldt) bad og omklædning i 1934. Det dekorative, malede træhus huskes af mange - også for duften af sved og sure tæer!



Opstillet til fotografering på trappen til LIFs klubhus ses her en masse kendte Lillerødder fra en fodboldkamp mellem sognerødder (ensfarvede trøjer) og erhvervslivet (stribede). Maler Olsen var linjedommer og skovfoged Jerrild (med bold) var dommer. 1938-39. Vi mangler kun navn på nr. 3 fra højre i bagerste række.

klædnings- og klubhus af grønmalet træ, der også huskes for den rå duft af sved og sure tæer.

Som alle andre foreninger havde idrætsforeningen brug for selv at skaffe penge, og man arrangerede årlige fester, dels med underholdende fodboldkampe mellem prominente sognerødder eller byens store træindustrier, Fagenes Fest med fjas eller de markante byfester med optog af dekorerede vogne, flag og 'tivolipark' på byens festplads øst for stationen. Det var også idrætsforeningen, der arrangerede revyer på Lillerød Kro, - en tradition, der mange år efter er genoptaget af Lillerød-revyerne. Andre entrégivende arrangementer

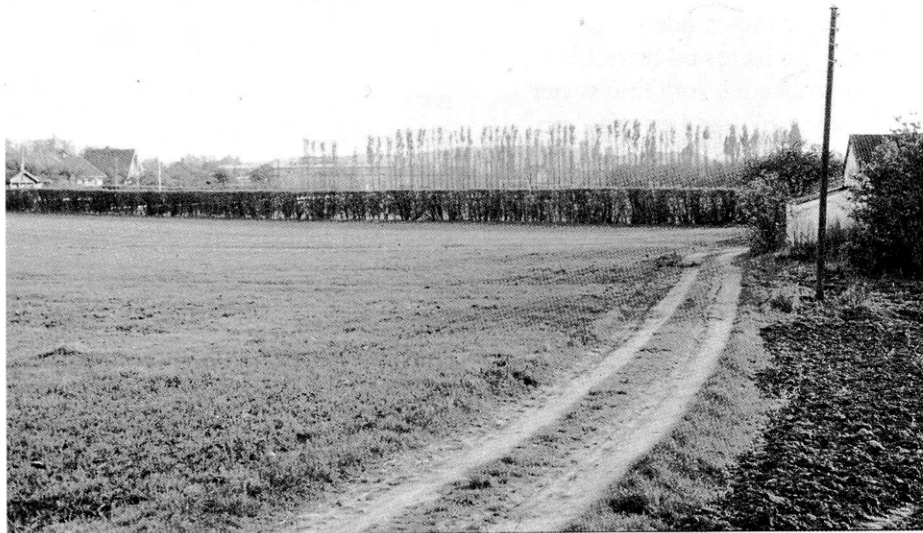
kunne være en opvisning af omrejsende russiske kosakkers utrolige færdigheder på heste. Ikke lige på den store fodboldbane, der ville være blevet smadret af de dundrende hestehove, men på den mindre træningsbane bag poplerne, der da også blev pløjet godt op.

Mange vil nok også huske det store Flygtningehjælpsarrangement i 1961, hvor boldbanerne blev brugt til mange forskellige opvisninger for et rigtig stort publikum.

I 1951 overtog Lillerød Kommune baner og klubhus, og foreningen slap for udgifter og vedligehold. Idrætspladsen mistede den meste betydning efter anlægget af Skovvang



Her er damehåndboldholdet kommet i fiolet opvisnings-fodboldkamp med byens handlende, bl.a. en slagter, en mælkeemand og en købmand på træningsbanen bag poplerne.



Vejen til husmandsstedet nord for boldbanerne (bag hækken). Til venstre anes klubhuset. Rækken af popler delte banerne. I dag ligger Poppelgården med Netto her.

Stadion lige nord for Poppelvej, men blev stadig brugt til træning indtil for få år siden.

Ole Høegh Post



Kilde: Især Mogens Ebbesen: Fortid i Lillerød

LIVET PÅ LANDET

Af Lis Nordfeld

Efter at have tilbragt alle sine sommerferier som barn på en bondegård i Selkær havde far en drøm om selv at være landmand. Derfor solgte mine forældre i sommeren 1945 huset i Rødovre og købte et husmandsbrug på 7 tønder land på Lyng Overdrev. 'Fugleruphus' [Kollerødvej 74] var en lille trelænget ejendom, der ikke var moderniseret. Der var udendørs lokum. Alt vand skulle hentes ved pumpen ude på gårdspladsen – og bæres ud igen. I laden stod en gruekedel, som min søster Helle og jeg fik bad i en gang om ugen.

Jeg husker en sommerdag. Jeg havde lige været i bad og fået rent tøj på

fra yderst til inderst. Jeg løber ud over engen og falder pladask over en lille høballe – lige ned i en kokasse. Det vakte forståelig nok ikke jubel hos mor. (Dengang fik man ikke rent tøj på hver dag, men kun en gang om ugen efter 'storvasken' – husk at alt tøjet skulle vaskes ved håndkraft)...

Vi var opdraget til, at man altid spurgte om lov, før man tog noget. Min søster husker stadig den rædsel, der greb hende – og hun kan ikke have været mere end tre år – da hun uden at have spurgt først, tankeløst havde taget et æble, og jeg spurgte: "Har du fået lov til det?" Så slemt var det dog ikke, og der skete hende naturligvis ingenting, men det siger noget om, hvor bange vi var for at gøre noget, vi ikke måtte.

7 tdr. land var hverken til at leve eller dø af. Far måtte derfor gå på spjæld,



Fugleruphus, for enden af den lange indkørsel fra Kollerødvej, er udstykket fra Fuglerupgaard, hvor Brudevæltelurerne blev fundet i Brudevælte mose i 1797. 1945.



Fugleruphus med familien på gårdspladsen. 1945.

dvs. at han som murer udførte småreparationer for de omkringliggende bønder. Derfor måtte mor, der var københavner, lære sig at malke og flytte køer. Vi havde tre eller fem køer, der om sommeren gik på græs. De var bundet med hver sit tøj og skulle flyttes flere gange om dagen for at få nyt græs at æde. Jeg flyttede også køer. En af dem løb hele tiden rundt i tøjret, så jeg måtte hoppe over det – ligesom når man sipper. Det var jeg ikke glad for. Far var meget glad for "Rundtosse", som vi kaldte hende, for hun var den ko, der gav mest og bedst mælk.

Vi havde også høns, der så vidt jeg husker, gik nogenlunde frit. Vi fik også en hund, men den åd æggene – og desværre også naboens andæg – så så ud med den!

Så fik vi en anden hund, der skulle være vagthund, men den gemte sig når der kom fremmede, så den beholdt vi heller ikke.

Vi havde ingen moderne landbrugsredskaber, og i begyndelsen heller ingen hest. Far høstede med le, og mor bandt op. Når høsten skulle køres i hus, spændte far sig selv for vognen og trak, mens vi andre skubbede på.

Jeg hjalp med at tage roer op. Det var et hårdt og vådt arbejde, at stå der i regn og blæst. Senere fik vi en hest, 'Svobæk'. Det var en bryggerhest, der var vant til at gå i tospand foran en ølvogn, så det var lidt svært for den ikke at trække til siden.

Der var en meget lang grusvej fra ejendommen ud til landevejen. En

vinterdag var det hele dækket med sne, så man ikke kunne se, hvor man kørte, men far og jeg skulle i Brugsen. Ved et uheld kom vi ud på marken, et hjul satte sig fast i en plovfur, vognen stoppede med et voldsomt ryk, og jeg fløj fra kuskesædet ned på hestens bagdel. Far fik et chok, men Svobæk stod bare ganske stille, så der skete mig ikke noget.

En forårsdag spændte mor for vognen og kørte ind til Hillerød med os børn – og radioen. Den skulle repareres. Det var den eneste gang i sit liv, at mor kørte med hest og vogn, men det gik upåklageligt. Far blev mildest talt forbløffet, da han hørte det.

Ved siden af Fugleruphus lå Fuglerupgård. Jeg besøgte en pige, hvis far var fodermester på gården, hvor også moderen hjalp til. De boede i fodermesterhuset, og det var hverken stort eller flot. Tværtimod var alt meget sparsomt. Hvis der var 'dug' på bordet, var det en avis, og traktementet bestod af varmt vand og sigtebrød med margarine.

En vintereftermiddag med høj sne så vi jordemoderen komme vandrende ad landevejen. Hun satte sig ned for at tisse. Det grinede vi meget af, men hvor må det have været drøjt at være jordemoder dengang.

Kvinderne fødte hjemme, med mindre der var så store komplikationer, at det var nødvendigt med hospitalsindlæggelse – eller man havde råd til at betale for et ophold på en privat fødeklinik. Når man mente, fødslen

var lige op over, så sendte man bud efter jordemoderen, og hende her kom altså gående. I sne og bidende kulde...

Mor syntes ikke, at det var så sjovt at stå i frost og sne og vaske mælkejunger ved vandposten. På et tidspunkt gjorde hun det klart for far: "Enten flytter vi – eller også flytter jeg".

Så blev stedet solgt. Køberne var et lærerpar [Mortensen], der var mere "ved muffen". De moderniserede bygningerne (laden blev til gildesal) og anlagde en frugtplantage. Det var vist mere lønsomt.

Skolegang

Da vi flyttede til Fugleruphus, kom jeg i Lynges skole, der lå godt og vel en km væk. Dengang var der ikke noget, der hed skolebusser, og offentlige befordringsmidler mellem små steder på landet, var der heller ikke nogen af. Så til skole måtte vi gå eller cykle, hvis man var så heldig at have en. Det var langt fra alle, der havde det.

22 børn i klasseværelse i Lynges Skole - med faste bord & bænke, kakkelovn og anskuelsestavler. Ca. 1945.



Jeg fik på et tidspunkt min mors gamle cykel. Den holdt nu ikke så længe. Som min mor udtrykte det: ”Nu har jeg haft den cykel i 16 år – og ikke så snart får du den, før den går i stykker”. Det grinede vi meget af.

Lynge skole var en landsbyskole, hvor eleverne gik to år i 1. klasse, to år i 2. klasse og tre år i 3. klasse.

Da jeg gik der, var der kakkelovn, som eleverne skulle fyre i, og om vinteren og i dårligt vejr skulle man skifte til indesko, før man gik ind i klasseværelset.

Jeg husker, at man fik stjerner og den slags, når man havde lavet noget godt, og der blev udlovet et tableau med Jomfru Maria, Josef og Jesusbarnet i krybbe til den, der først blev færdig med regnebogen. Jeg var ikke så ferm til regning men kunne hurtig regne ud, at det i hvert fald ikke blev mig, der løb med præmien, så jeg holdt stort set op med at gøre noget ved regning.

Da skoleåret var omme, skulle vi overhøres i stavning, salmevers – og regning. Vores skolefrøken, præsten, degnen og sognerådsformanden (der dengang var at regne for borgmesteren) var til stede sammen med vores forældre. På vej til skolen den dag fortalte jeg til min mors bestyrelse, at vi skulle høres i den lille tabel, som jeg ikke kunne. Den lærte hun mig så, inden vi nåede skolen. Den store tabel har jeg derimod aldrig lært.

I sommeren 1946 flyttede vi til Kær-

højgård, der ligger mellem Lynge og Vassingerød.

På Kærhøjgård havde der været mordbrand kort før, vi flyttede dertil... Vi boede nu til leje i den ene halvdel af stuehuset.

Efterskrift

Mordbranden på Kærhøjgård, hvor gårdens ejer Oluf Nielsen i marts 1945 blev myrdet, og gårdens udlænger nedbrændte, er omtalt i Nøglehullet 3/2008 s. 8-10. Det var i den politiløse tid under besættelsen, og mordet blev aldrig opklaret. Jorderne ligger i dag midt i Lynge Grusgrav, og stuehuset nedbrændte i 2008 efter at have stået tomt i årevis.

BS □

Vi har tidligere taget afsked med Kærhøjgaard på vejen af samme navn, men for fuldstændighedens skyld: På tomtten efter den flere gange afbrændte gård ligger nu et nybygget trelænget anlæg i moderne palæstil med glaserede tegl og med tre boliger. 2012



LURMÆRKEDE LURER

Siden 200-årsdagen for fundet af de seks bronzealderlurer fra Brudevælde Mose i 1797 har vi i LAFAK ikke kunnet skrue ned for lur-begejstringen, der i 2005 kulminerede med vor flotte bog om de nationale klenodier. Og når nyt dukker op om lurernes brug og misbrug må vi bare – af ren samlermani – følge med.

Per-Olof Johansson beskrev i Nøglehullet nr. 1, 2009 hvordan hans hjemmeside bl.a. også handler om et stort engagement i bronzealderlurer.

På LAFAKs vegne modtog Ole Høegh Post lurerne af Neil Walker og frue. Nu har vi i Allerød, lokaliteten for fundet af Verdens første og største lurfund, selv et sæt kopier af det berømte lurpar med de syv 'æbleskiver'. Vi håber, de kan udstilles på Arkivet.

Som fortalt dengang førte hjemmesiden til kontakt og flere mails med en englænder, der havde et sæt lurkopier, som skulle afsættes, og LAFAK var da en mulighed blandt flere.

Disse andre må være glippet, for efter nogle mails endte det med, at mr. Neil Walker tilbød at forære os lurerne, og pludselig meldte han og fru en deres ankomst til København, hvor de ville tage nogle feriedage og samtidig slippe af med lurerne den 20. august!

Lige den dag var Per-Olof forhindret, og noget uretfærdigt blev det mig, der efter fyraften mødte op i Admiral Ho-





Lurernes prydblader er dygtigt kopieret i patineret kobberplade. Inskriptionen anes i yderste rand.

tel og høstede resultaterne af hans lur-eventyr.

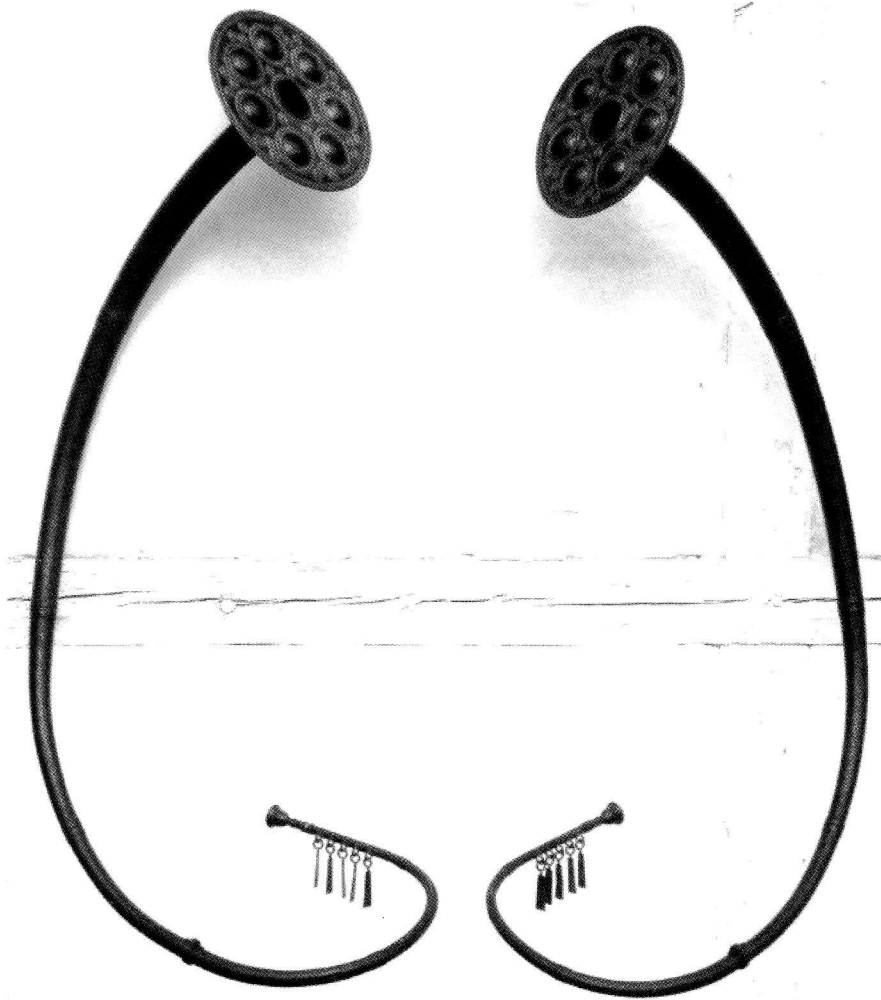
Baconlurerne

Den nærmere forklaring på hvorfor der var et sæt lurkopier i England, havde vi ikke helt hold på, men vi havde nok gættet på noget med mejerier og lurmærket smør, men forklaringen kom fra et par medfølgende bøger om dansk bacon-eksport: En fremsynet ung dansker var flyttet til London og havde sat system i bacon-importen fra danske slagterier tilbage i 1902. Siden blev denne Carl Hansen til Charlie Hansen, en særdeles dygtig og afholdt direktør

for **Danish Bacon Company**, der med succes kunne levere dansk bacon til de engelske morgenborde i mange, mange år.

Da Charlie Hansen fyldte 70 år i 1938 fik han som gave fra de danske bacon-slagterier netop et sæt lur, hvor der randen rundt på prydbladerne diskret og smukt var indgraveret et heltekvad:

"Luren gjalder, Budstikken gaar om stor Mands Gerning. Danske Snekker Velstand hjembære, Mand af Hus løft dit Krus Charlie til Ære. DBC-Slagterierne 8. Oktober 1938."



Detaljeringen er flot, men rørenes krumning lidt svag. 26.8.2012.

Lurerne ligner alle andre kopier af Brudevæltelur-parret med syv bukler, - de oftest kopierede.

Tilsyneladende er samme opmålings-tegning blevet brugt (vistnok i Schweiz), for man ser hos Frederiks-sund-vikingerne, hos spejdere og andre med lur, at selve rørene krummer lidt for svagt, og at prydbladerne derfor peger skråt opad.

Ellers er det pænt arbejde, drevet i tynd kobberplade og patineret mørkt,

men ikke til at skille ad som de rig-tige, støbte lur.

Ole Høegh Post ☐

Kilder:

I.P. Jacobsen m.fl.: Danish Bacon Company Limited: 50 Aar I England 1902-1952. (1952)

Reginald Spink: DBC – The Story of the Danish Bacon Company 1902-1977. (1977)

HÆRVÆRK PÅ SPORTSVEJ

Vi har alle kunnet se i lokalavisen, at Møllemosegaard var under nedrivning denne sommer. Det kom noget uventet, selvom de store projekter ved den tidligere Møllemosevej nok ikke realistisk ville føre til bevarelse af gården. Endnu mere overraskende var nok, at det lille husmandssted uden navn på samme vej (tidligere Møllemosevej 4) også er under nedrivning.

Overraskelsen skyldes at Kommunen har 'forpligtet sig' til at meddele



Møllemosegaard blev ombygget til flyvecenter af Babs og Sofus Grum-Schwensen, og gården var samtidig hjem for familien. Her med skydeport til den store hangar ved indkørslen.

Møllemosegaards lange øst-længe under nedrivning 3. Aug. 2012.





Suk!: Sportsvej (= Møllemosevej 4) på vej væk. 3. Aug.2012

LAFAK om planlagte nedrivninger af kommunalt ejede bygninger, således at vi har haft mulighed for at fotografere og registrere – og det er smuttet i disse to sager.

Møllemosegaard var så ombygget i tiden som flyvecenter, at man ikke kan påstå nogen større bevaringsværdi, men hvorfor var det ikke helt oplagt, at ombygge gården til et endog meget avanceret klubhus med omklædningsfaciliteter m.v. ? Husmandsstedet på Sportsvej/Møllemosevej 4, (engang bare Kollerødvej) var på grund af beliggenheden og dermed førstehåndsindtrykket af byen fra motorvejsrampen, meget mere bevaringsværdig, også selv om nye ejere skiftede det skæve, charmerende stråtag ud med ligegyldigt og fremmedartet sort eternit. Netop de lave længer med stråtag var, dengang de ældre gubber Knud og Aage Larsen havde stedet, en kærkommen velkomst

og et smukt syn ved ankomsten til bydelen Lillerød (selvom det egentlig er Kollerød indtil Vestvej.)

Vi oplevede forvandlingen fra ”ude på landet” til industri og store varehuse på få hundrede meter, det er da noget værd.

OHP □



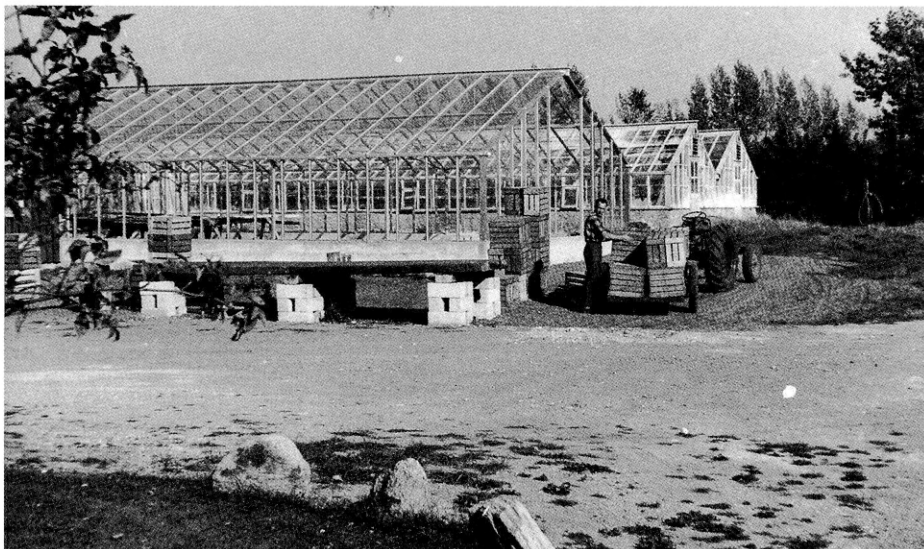
Det bevaringsværdige husmandssted på Sportsvej 4, inden det lidt skæve stråtag blev udskiftet med de kedelige sorte eternitplader. Dengang med store træer, 1980.



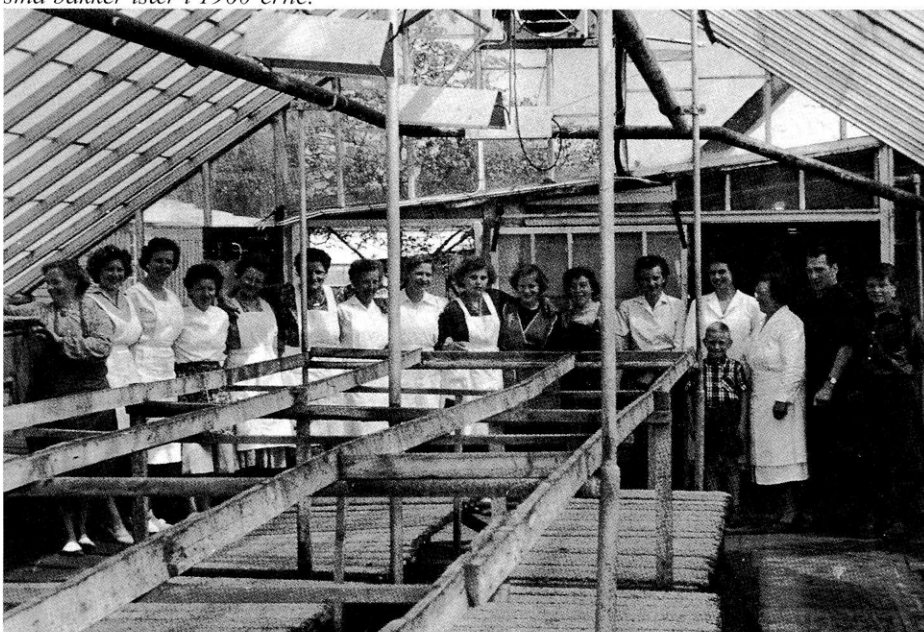
"Flyvecenter Møllemosegård" blev et større foretagende gennem årene: Fra Sofus Grum-Schwensens svævefly-fortid til Allerød Flyveplads. Her med hangarer til 12 fly (se billedets overkant) og mange kunder (man kan tælle min. 25 biler) Længerne er ombygget til hotelværelser, service, værksteder og velfærd. Uden År, men før 1982.

NYE BILLEDER I ARKIVET

Her følger et afsnit med nyheder i billedsamlingen, - interessante fordi vi kun har lidt eller intet om emnerne.



På Ravnebjergvej 6 specialiserede Sv. Winther sit gartneri til produktion af karse i små bakker især i 1960'erne.



Under opvæksten skulle karsen passes, og der var mange ansatte til at fjerne frøskallerne - 'frisere karsen' - med store kamme.



Karsen voksede på pladevat, og blev leveret i små bakker af træfinér fra Lillerød Spånkurvefabrik. Det var Winthers Karse, der dominerede markedet.



Gartner Svend Winther vander i drivhusene på Ravnebjergvej i Lillerød/Børstingerød.



På Prins Valdemars Allé lå V. Grum-Schwensens fabrik, byens anden store trævirksomhed ud over Fritz Hansens Eftf. (nu Allerød Park) ca. 1947.



Snedkerne Elo Petersen og Tage Fredriksen i limstuen ved limovnen på G-S. Før 1942



Der flages ved V. Grum-Schwensens 50 års jubilæum i 1959. Kantine og kontorbygningen er nu Allerød Vinhandel.



Ligesom Fritz Hansen havde også Grum-Schwensen eget fodboldhold, her opstillet i 1944 på LIFs baner: Forrest fra v.: chefen, Sofus Grum-Schwensen - værkfører Tage Fredriksen - maskinsnedker Ove Hyden - snedker Henry Olsen - værkfører Tage Helmersen. Stående: snedker Frede Hansen - værkfører Sv. Curt - smed Reinhold Jensen - snedker Børge Jensen - maskinpasser Helge Nielsen - maskinpasser Eigil Petersen.



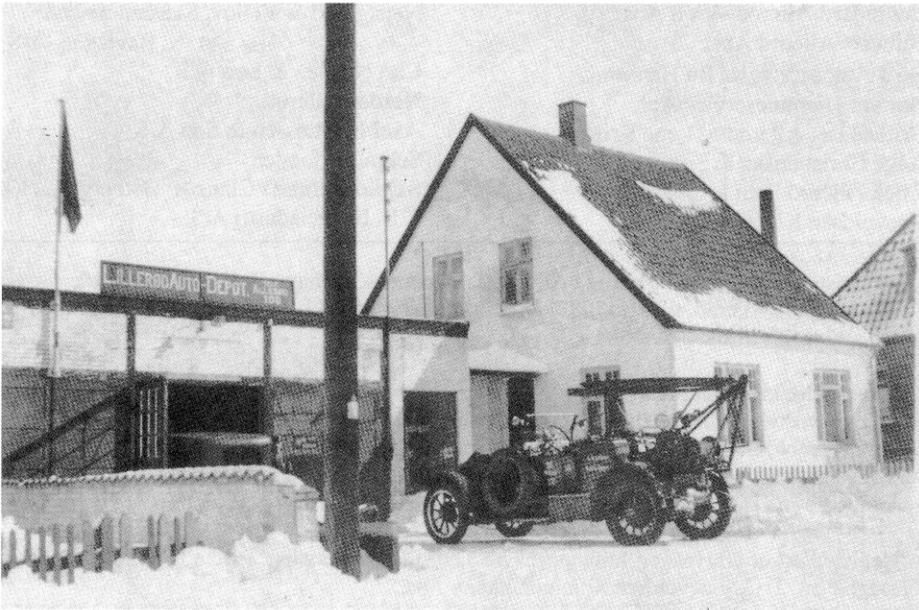
Udenfor Lillerød Spånkurvefabrik viser pigerne fire stadier i kurvefremstilling i 1921. Fra v. ses Esther Johansson - 'Lille Alma' - Anna Bengtsson - og 'Smedens Alma'. Alle fire var svenske, men blev i Danmark.



Håndboldpigerne fra LIF i 1940'erne på LIFs bane. Fra venstre står: træner Ferdinand Clausen - Elna Nyeng - Inge Olsen - Sigrid Bøving - Edith Tving Jensen - ukendt. Siddende: Edith Helmersen - Minna Møller - Anna M. Løngaa - ukendt - Anny G. Petersen - Else Jørgensen.



Lillerød Folkedanserforenings voksenhold (42 personer) fotograferet foran Lillerød Kro – arm i arm i 1944/45. Vi har enkelte navne, men mangler mange.



'Lillerød Auto Depot' på Frederiksborgvej 26 havde ZONE-station med kranbil 1929- ca. 1936. Herefter kendtes stedet som 'Autobørsen' frem til 1983. I dag ligger Lillerød Boligforenings boligblokke på området. (Foto: Museum for ZONE-redningskorpset)



LAFAKs firmamedlemmer

Allerød Bog & Idé	Handelsbanken i Lillerød
Allerød Dyreklinik	Karin Hermansen Guld - Sølv - Ure
Allerød Elektrikeren	Huset Hauberg
Allerød Fysioterapi og Træning	Krukkerne Blomster og Vin
Allerød Handelsforening	Laser Technical Services A/S
Allerød Planteskole	Lillerød Brugsforening –
Allerød Rotary Klub	KVICKLY Allerød
Allerødlægerne	Lillerød Rotary
Allerød Transporten A/S	Lynge Erhvervsforening
Alt om Blovstrød	Lyngehus
AOC Engholm	Marianne Møllebro - ejendomsmægler
Bedre Bad Allerød -VVS Aps.	Nejstgaard & Vetlov, Statsautoriseret
Bilhuset Allerød Aps.	Revisions-A/S
Bo's Autoservice v/ Bo Hansen	Carl Nielsen & Søn A/S
BoRent Hjemmeservice Aps.	Nordea Allerød
BrilleHuset Allerød v/ Lene Krogh	Axel Rasmussen & Søn A/S
Aage Christiansen & Søn Aps.	Schouboefonden
Click Allerød Foto	Skjold Burne v/ Claus A. Østberg
Enevoldsen Kommunikation	V.B. Byggeindustri A/S

Lokalhistorisk Arkiv og Forening i Allerød Kommune, Kirkehavegård, Kirkehaven 10, Lillerød, 3450 Allerød, tlf. 48 170891. Åbningstid: Tirsdage kl. 9.00-13.00 samt efter aftale med arkivleder Birthe Skovholm.

Henvendelse kan også ske til:
Ole Høegh Post (formand) tlf. 48 17 53 26 (kun aften)
Wolthersvej 6, Lillerød, 3450 Allerød.



Arkivets e-mailadresse: LAFAK@LAFAK.dk - Hjemmeside: www.lafak.dk

"Nøglehullet" er arkivets og foreningens medlemsblad. Redaktion: Birthe Skovholm, Ole Høegh Post. Tryk: Enevoldsen Kommunikation Aps.
Oplag: 500 eksp. ISSN 0905-4146

September 2012

Fotografier med kendt fotograf: Theodor Andersen s. 3 - Gunvor Bjørn Møller s. 5, 11 – Dagov-Foto s. 24 - S. Hjort s. 25 n. - Holmsstrøm s. 22 – Gunnar Larsen s.10, 25 ø - Chr. Mouritzen s. 2 v, - Multika foto s. 27 ø - Ole Høegh Post s. 1, 2 h, 4 n, 5, 8, 15, 17, 18, 19, 20. Museum for ZONE-redningskorpset s. 27